

AIARALDEA *hemen*

AIARALDEKO JAIK:
**Kale eta balkoi artean
ospatuko dira San Joseko
eta Aiarako festak 8-9 or.**

HEZKUNTZA GEHIGARRIA:
**Matrikulazioa zabalik haur
hezkuntzan, batxilergoan eta
lanbide heziketan**

Eukaliptoak: Aiaraldean sustraituz doan mehatxua

KULTURA 12
**Perretxikoei buruzko
liburua argitaratu du
Enrique Arberasek**
Perretxikoei buruzko zaletasuna eta
bestelako bitxikeriak hizpide

OROZKO 15
**Emakumeen historia
jasotzeko panel berriak
Orozkoko museoan**
Erakusketa iraunkorrean
txertatu dituzte panelak

KULTURA 15
**Manu Mendigurenen
omenezko kontzertua**
Apirilaren 24an gogoratuko
dute txistularia Amurrio
Antzokian

KIROLA 16
**Europako gorenko
postuetan da Oihana
Moya laudioarra**
CrossFit Open Txapelketako 3.
fasera igaro da

AIARALDEA EKINTZEN

Maiatzak

FAK TO- RIA

15

irekitzera goaz!

#BizitzekoFaktoria
#AmestekoFaktoria

ERROTARI KALEA, 4-8 PABILIOIA
LAUDIOKO INDUSTRIALDEA
LAUDIO - ARABA -

erreportajea

Aldatuz doa eskualdeko mendien kolorea. Intsinis pinuaren berde iluna ordezkatzuz doa eukaliptoaren tonu argiagoak. Basogintza politika, ordea, berdin jarraitzen du, eredu industrial berberak gobernatzen baititu gure inguruak. Australiako zuhaitz honen hedapena ukaezina da.

Aiaraldeko mapa eraldatuz doa eukaliptoaren monolaborantza

Testua **Aimar Gutierrez Bidarte**

Eukalipto *Eucalyptus* generoko hosto iraunkorreko zuhaitza da. Enborreko azala leuna eta kolore argikoa du, eta 40 metroko altuera izan dezake. Jatorriz Australia eta Tasmania ingurukoa den arren, egunez egun geroz eta ohikoagoa ari da bilakatzen gure paisaian.

Izan ere, Eukalipto, Eukalipto urdina (*Eucalyptus Globulus*) hain zuzen, oso zuhaitz errentagarri bezala aurkeztu du basogintza industriak. 10-12 urteko ustiapen-zikloa du landare honek, denbora tarte laburra intsinis pinuaren 25 urteko ustiapen-zikloarekin alderatuz gero, eta are laburragoa tokiko zuhaitzen egurra errentagarria izateko behar duten denborarekin konparatuta.

Errentagarritasun handi horri merkatuaren eskari handia gehitu behar zaio. Papergintzaren oinarritzko osagaietako bat da, beste zuhaitz batzuekin batera, eukaliptoaren egurra, eta maskara kirurgikoak ere eukalipto egurraren mikro-zuntzekin egiten dira.

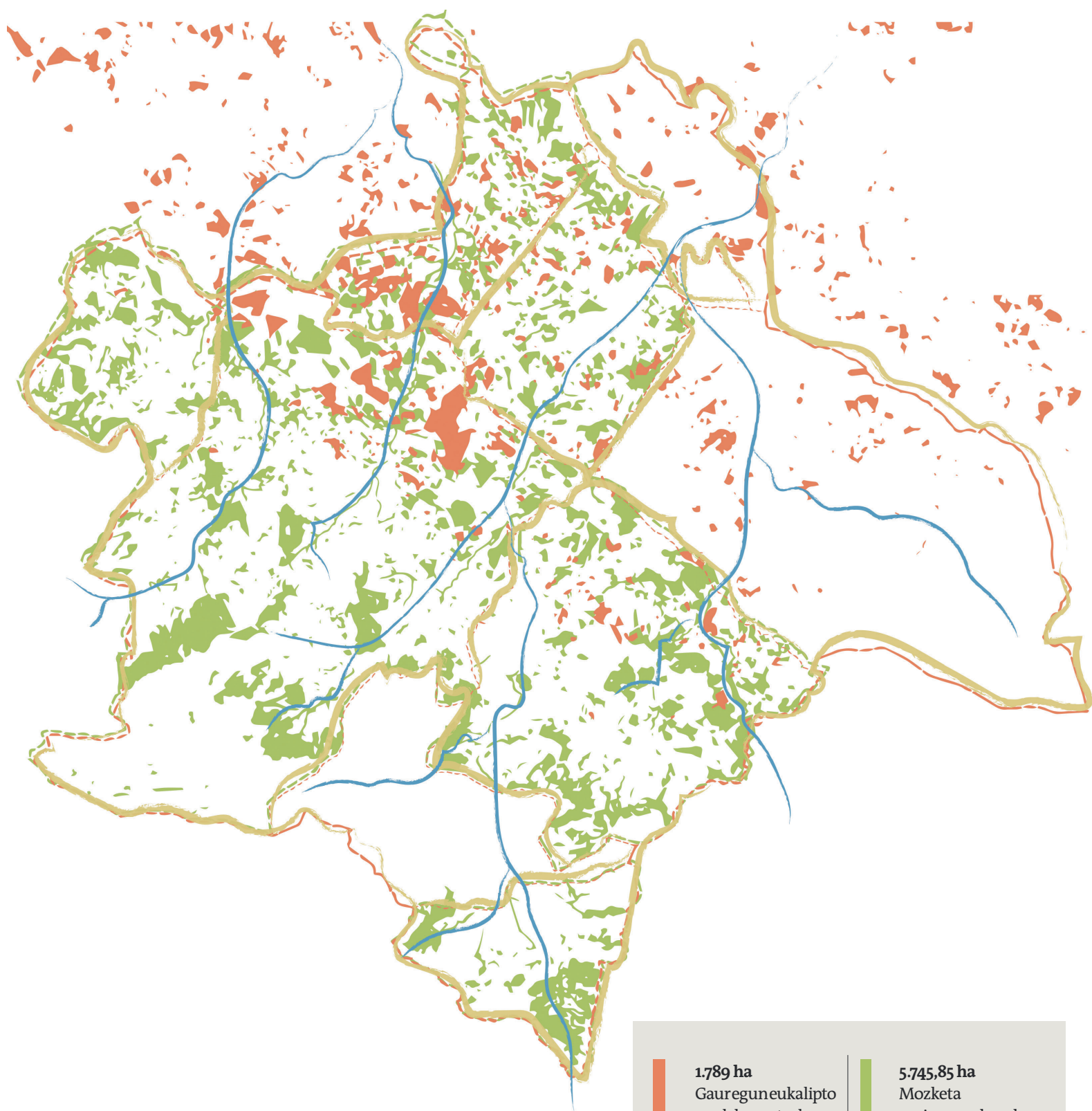
Bioaniztasunari kaltea

Eukalipto espezie inbaditzaileen zerrendan egonzen urte batzuetan, bioaniztasunean eragiten duen kalteagatik. Interes ekonomiko batzuek, ordea, zerrenda horretatik atera zuten.

Agente toxikoak metatzen ditu hostoetan, eta toxiko horiekin plagei egiten die aurre. Orbela, ordea, elikadura-iturria da gure inguruko espezie askorentzako, eta toxina horiek kalte egiten diote.

Sustantzia toxiko berdinek eragiten dute ere eukalipto basoetako bioaniztasunaren jaitsiera, ezinezkoa egiten baitu zenbait espezie bertan haztea.

Horrek bioaniztasunaren jaitsiera izugarria eragiten du

1.789 ha
Gaureguneukalipto monolaborantzek Aiaraldean hartzen dute hedadura.

5.745,85 ha
Mozketa sasoian dauden eta epe laburrean monolaborantza (nagusiki intsinis pinua edo eukalipto) ustiapenak bilakatu daitezkeen basoak.

erreportajea

eukaliptoak landatuta dagoen inguruetan: %99 liken gutxiago daude, %75 intsektu gutxiago, %65 hegazti gutxiago edota %50 anfibio gutxiago.

Eukaliptoak ingurumenean sortzen dituen kalte guzti hauek Arturo Eloseggi EHuko biologian doktoreak jaso zituen txosten batean.

Ustiapen eredu

Mehatxuerrealaez da zuhaitza bera bakarrik, baizik eta honen ustiapen masiboa. Intsinis pinutik eukaliptora, zuhaitz espeziea aldatu bada ere, ustiapen eredu berdina jarraitzen du indarrean: monolaborantzeta oinarritutako egiteko modu industrializatua.

10-12 urtero, eukaliptoak matarrasa mozten dira, hau da, lursaileko zuhaitz guztiak mozten dira momentu berdinean.

Praktika honek eragin zuzena du lurraren egonkortasunean, eta erreka eta akuiferoak guztiz kaltetzen ditu sortzen den basa kantitate handiaren ondorioz.

Lurren mugimendu horrek kate-erreakzioa geldiezina eragiten du. Izan ere, arro hidrologikoetan gertatzen diren aldaketa horiek arrisku egoera larriak sor ditzakete, hala nola, uholdeak eta luiziak.

Zeresanikez dago, eukaliptoak su hartzeko duen erreztasunak, non suaren hedapen azkar horrek lotura estua duen monolaborantza ustiapen ereduarekin. Eta hor datza eztabaidaren muina: ustiapen eredu da zalantzan jarri beharrekoa, ez espeziea.

Etenik gabeko gorakada

2020. urtean eukalipto basoek 1789 hektareako azalera zuten Aiaraldean, 2011an zenbatutakoa baino %500 handiagoa, orduan 338 hektareakoa baitzen Australiako zuhaitzaren hedapena. Zifrek goranzko bilakaera esponentzial bat erakusten dute, bederatzi urteko epean.

Hazkunde azkar horretan herri batzuetan beste batzuetan baino espazio gehiago hartu du landareak. Aiaran, Laudion, Arrankudiaga-Zollon eta Okondon, esaterako, nabarmena da hori. Okondoko kasua bereziki kezagarria da. Herriaren azaleraren %15,85 hartzen baitu Australiako zuhaitzak, 480 hektarea.

Arrankudiaga-Zollo da, Okondoren atzetik, eukalipto ehuneko handiena duen herria (%7,59), Laudio ere antzeko

zifrak ditu, herriko eukaliptoan 230 hektareek azalera guztiaren %6,15 okupatzen baitute.

Okondoko kasura itzuliz, are larriagoa da egoera, eukalipto ustiapen gehienak malda handiko gunetan baitaude kokatuta. Luizi eta uholdeak egoteko arriskua asko areagotzen du horrek.

Etorkizunera begira

2020an 1.789 bazirene eukalipto hektareak, epe laburrean askoz gehiago izandaitezke. Eskualdean 5.000 baso hektarea baino gehiagodaudegauregunmozketafasetik gertu. Joerak berdin jarraitzen badu, hektarea horiek monolaborantzara bideratuak izateko aukera handiak dituzte. Horrek, ezinbestek pinu intsinis eta eukalipto gehiago ekarriko ditu, eta basogintza politika zaharren mantentzea.

Enpresa handiak eta industria boteretsua dira eukaliptoaren hazkundearen atzean daudenak. Tokiko ekoizle ugari ere landatzen dute eukaliptoak,

Okondon eukaliptoak udalerriko azaleraren %15,85 okupatzen du dagoeneko, eta ingurune malkartsuetan dago landatua

beste alternatiba bati heltzeak askoz lan eta esfortsu gehiago eskatzen duelako gaur egun. Baina bada kontrako bidea hartu duenik ere. Aiaraldea Hedabidea tokiko zuhaitzen aldeko apustua egin duten zenbait lursailen erabiltzaileekin jarri da harremanetan, eta aitortu egin dute espezie autoktonoen landatzeak esfortsu asko eta berehalako etekin ekonomiko gutxi ematen dutela.

Badira, ordea, mahai gainean jarri beharreko bestelako alorrak ere, faktore ekonomikoetatik aparte. Horida, hain zuzen, haritza edota pagoak landatzearen alde egiten duten baserritarrek defendatzen dutena: Basoek onura ekonomikoetaz aparte, onura ekologikoak eta sozialak ere dakartzatela gizartera.

Eukaliptoaren monolaborantza Aiaran. Maddi Isasi

Aurreratu zaitez aurrez
aurreko aitortpena

**Egin ezazu zure
aitortpena online!**

Modurik
errazena eta azkarrena

errenta
2020 ARABA ÁLAVA
Zurekin online

araba álava
foru aldundia diputación foral

Informazio gehiago
945 181 555
araba.eus

erreportajea

“Arazoa ez da eukaliptoak soilik, basoen ustiapen eredua erabat eraldatu behar dugu”

MARIO CORRAL 'PERU' (Amurrio, 1967) UHANDRE AMURRIOKO BASO BIZIAK PLATAFORMAKO KIDEA DA BESTE HAINBAT AUZOKIDEREKIN BATERA. KEZKAZ BIZI DUTE EUKALIPTOAREN HEDAPEN MASIBOA.

Testua **Almar Gutierrez Bidarte**

Zergatik erabaki zenuten Uhandre Amurrioko Baso Biziak elkarteak sortzea?

Eukaliptoaren hedapen masiboa oso kontu ebidentea bilakatu da dagoeneko. Gainera, pandemiaren eraginez, geroz eta jende gehiagok jotzen du mendira, eta horrek eukaliptoak sortzen duen kezka jende gehiagorengana heltzea eragin zuen.

Egoera oso larria zela ulertzen genuen guk, elkartzeko eta hausnartzeko beharra ikusi genuen. Erakundeak interpetatu nahi ditugu eta, batez ere, hemen muturreko arazo bat dagoela erakutsi.

Zer nolako harrera izan duzue herrian?

Oso ona! Hasieran talde txikia ginen, baina natur ingurunean mugitzen ziren norbanako eta elkarteengana jo genuenean (mendizaleak, mikologikako kideak, gazteak...) kezka orokortua zela ikusi genuen. Mundu guztia zegoen gaiari heltzeko prest.

Garaiz heldu zaio eukaliptoaren gaiari edo inguruko mendiak atzera bueltarik gabeko unean daude?

Arazoa ez da eukaliptoarena bakarrik, ustiapen ereduarena baizik. 100 urte baino gehiago daramagu

ustiapen eredu berdinarekin. Intsinis pinuaren monolaborantzek “banda marroia” gaixotasuna ekarri zuten eta orain beste hondamendi natural batean ari gara murgiltzen, eredu berdina mantentzen baitugu.

Nola heldu gara egoera honetara?

Natur-inguruneetatik geroz eta urrunago gaude. Pinuaren monolaborantzak sortzen hasi zirenean, hauek baserritarrek laguntzeko modua zirela esan ohi zen, oso txiroa zen sektore bati etekina ematen zion.

Eredua azkar industrializatu zen eta gaur egun baserritar horien oinordekoak dira mendi eta baso sailen jabeak. Lurzoru bat izatea arazo bezala ikusten dute eta miseria baten truk saltzen ari dira mendi zati horiek, eukaliptoak landatuko dituzten enpresei. Geroz eta jabe gutxiagoren eskutan ari dira geratzen eskualdeko eta inguruko mendiak.

Eukaliptoak naturarekiko dugun sentiberatasun falta horren isla da. Ikuspuntu 'urbanita' batetik oso erraza da eukaliptoak ustiatzeko: ez du inolako mantentze lanik eskatzen, mendia suntsitu eta handik 10 urtera etekina aterata, listo.

Ondorengoei uzten ari garen lurran pentsatu beharko genuke: Nola nahiko du gazteren batek baserri batera bizitzera joan diru goseak natur-ingurua suntsitu eta lurra erabat txikitu duenean?

Badago alternatibarik?

Bai, beti dago alternatiba. Euskal Herrian adibide ugari daude zeintzuetan tokiko basoen aldeko apustuak gizar-teari onura ekonomiko zein sozialak ekarri dizkien, Ultzama edo Irati esaterako. Eta zer esanik ez dago horrek aniztasunean eta espezie endemikoen babesean duen onurari buruz! Horretarako, ordea, baliabideak behar dira, laguntzak behar dira. Ezin da orain arteko eredua errepikatu, non monolaborantzarako erraztasun guztiak jartzen diren erakundeetatik eta trabak baino ez tokiko zuhaitzen aldeko apustuari.

Zeintzuk dira elkartearen hurrengo urratsak?

Herritarrak kontzientziazatzen jarraitu nahi dugu. Eztabaida erdigunean dago eta informazioa ezinbestekoa da. Bestalde, eta hasieran esan bezala, erakunde publikoak interpetatzea da gure helburua, euren esku baitago ustiapen ereduak aldatzeko urratsak ematea. Lehenik eta behin, kontrol organismoak behar ditugu eukaliptoaren hedapenagelditzeko. Hirigunean kontrol zorrotz bat dagoen modu berean, mendiak ere behar ditu bere mekanismoak. Zentzu horretan, mozio bat aurkeztuko dugu aurki Amurrioko Udalean. Aiaraldeko gainerako herrietan bide berdina hartzea nahiko genuke.

ERROTARI KALEA, 4-8 PABILIOIA
LAUDIOKO INDUSTRIALDEA
LAUDIO - ARABA -

AIARALDEA EKINTZEN

FAKTORIA

irekitzera goaz!

#BizitzekoFaktoria
#AmestekoFaktoria
#ElikatzekoFaktoria
#KulturarakoFaktoria
#FeminismorakoFaktoria
#KomunikaziorakoFaktoria
#HezkuntzarakoFaktoria
#EntzutekoFaktoria
#EuskararenFaktoria
#DenaEraldatzekoFaktoria

Maiatzak

15

F

750 METRO KARRATU · ANARI · IDEIEN LABORATEGIAK · RUPER ORDORIKA · EKONOMATUA · KAI NAKAI · POESIA ZAURIEN UKENDU · IDEIEN LABORATEGIAK · HABI ETA ETXEKALDE · UDAKO EUSKAL UNIBERTSITATEA · KANTINA · PORROTX ETA YOGURINHA BOROVA · ENTSEGUAK · HEZKUNTZA CHILL-MAFIA · KULTURA · EKONOMIA SOZIAL ERALDATZAILEA · MALEN ATXA · SORKUNTZA BEKAK ESTI ETA MIKEL MARKEZ · BULEGO · JOLASAK · KONPOST · TERRAZA · BAZKIDEAK · ERA BATERA EÑAUT ELORRIETA · FEMINISMOA · ELKAR EZAGUTU GENUEN EGUNA · KONSPIRAZIOAK · ETXEBIZITZA KOMUNITARIOAK · IBIL BEDI · ELIKADURA · MARIA RIVERO & TRIBU BANDA · AIARALDEA KOMUNIKABIDEA · JOLAS-PARKEA · TAILERRAK · GEOTERMIA · MAHAI-INGURUAK · UDALEKUAK ENERGIA BERRIZTAGARRIAK · ESKOLAZ KANPOKO EKINTZAK · SOLASALDIAK · OLATUKOOP IKUS-ENTZUNEZKO ESTUDIOA · PLAZA IREKIA · SUKALDEA · COWORKING GUNEA · GOIKO PLAZA...

KULTUR FAKTOR

irekitzera goaz!

SARRERAK APIRILAREN 26tik AURRERA SALGAI www.faktor.eus

Apirilak 24, zapatua

ANARI

kontzertua

Maiatzak 15, zapatua

**RUPER
ORDORIKA**

kontzertua

Maiatzak 16, domeka

**KAI
NAKAI**

kontzertu ez mistoa

Maiatzak 21, barikua

**POESIA,
ZAURIEN
UKENDU**

Xabier Leteren arrastoa.

literatura eta musika emanaldia

Maiatzak 22, zapatua

**HABI ETA
ETXEKALTE**

kontzertua

Maiatzak 22, zapatua

**PORROTXETA
YOGURINHA
BOROVA**

**Koloreak eta
baloreak
dantzan!**

ikuskizuna

Maiatzak 23, domeka

CHILL-MAFIA

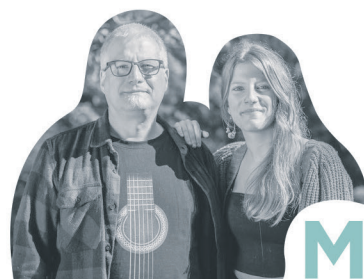
kontzertua

Maiatzak 28, barikua

MALEN ATXA
eta Egoitz Uriarte

kontzertua

Maiatzak 29, zapatua

**ESTI ETA
MIKEL
MARKEZ**

kontzertua

IA

ia.eus

2021eko
Udaberria

Maiatzak 30, domeka

BULEGO

kontzertua

Ekainak 19, zapatua

IBIL BEDI

kontzertua

Ekainak 5, zapatua

KONPOST

kontzertua

Ekainak 26, zapatua

**MARIA
RIVERO
& TRIBU
BANDA**

kontzertua

Ekainak 5, zapatua

ERABATERA

kontzertua

Ekainak 12, zapatua

**EÑAUT
ELORRIETA**

kontzertua

Ekainak 13, domeka

**ELKAR
EZAGUTU
GENUEN
EGUNA**

antzezlan eta liburu aurkezpena

**Egin
zaitez
bazkide**

BAZKIDEEK
SARRERAK
ESKURATZEKO
LEHENTASUNA
IZANGO DUTE!

erreportajea

Pandemiak erabat baldintzatu zituen 2020an Aiaraldeko auzo eta herrietako jaiak. Aurten ere Aiaraldeak ez ditu aurreko urteetako jai beretsuak biziko baina, iaz ez bezala, kalea

zertxobait berreskuratzeko parada izango dute herritarrek. Amurrioko San Jose auzoan eta Aiaran egungo neurri murriztaileei egokitutako egitarauak prestatu dituzte.

Aiaraldeko jaiak, kaletik urrats bat gertuago daude

Testua **Aimar Gutierrez Bidarte**

Horren adibide dira Aiarako eta San Joseko jaiak, esaterako.

Iaz ez bezala aurtengoan kanean ospatuko dituzte Aiaraldeko zenbait herri eta auzotako jaiak. Oraindik ere COVID-19a kezkarritako mugak indarrean dauden arren, gutxika espazio publikoa berreskuratzen ari da jai giroa.

San Joseko jaiak

Iaz bezala, aurten ere pandemiak ez ditu Amurrioko auzoko jaiak gelditzea lortu.

Jai Batzordea buru-belarri aritu da egitaraua prestatzen, eta 2020an bezala, maiatzaren 1ean

jarriko dituzte indarrak. Egun horretan, 10:00etan jaurtiko dute txupinazoa, jai giroa auzoan zehar hedatzeko. Auzoko balkoien apainketarekin hasiko dituzte festak. Jai Batzordeak saria banatuko du parte-hartzaileen artean, dekorazioa eta animazioa baloratuko dituzte horretarako. 11:00etan San Jose saria

txirrindulari lasterketa abiatuko da auzoan barrena, eta 12:00etan jaunartze meza ospatuko dute San Joseko parrokiari. Aurten, gainera, parrokiaren 50. urteurrena ere ospatuko dute.

Eguerditik aurrera San Joseko plazara mugituko dute jai egitarauaren zati handi bat. Eguraldiak hala eskatzen badu kiroldegiko estalkira eramango dituzte ekintzak. Bertan egongo da magia ikuskizuna Jon Ander Magoaren eskutik, 12:30ean.

Eguneko bigarren lehiaketa tortillena izango da. Balkoien dekorazio lehiaketa bezala, modu telematikoa egingo dute hau ere, sare sozialak baliatuta.

Parte hartzeko nahikoa izango da prestatutako plateren irudia sanjosekojaiatzordea@gmail.com helbide elektronikora bidaltzea.

Jai guztietan bezala, aurtengoan ere ez dira dantza eta musika faltako. Kuskua elkarteak dantza emanaldia eskainiko du auzoko plazan 18:00etan. Horren ostean, 19:00etan, Placton taldeak girotuko du iluntzea.

Jai Batzordeak segurtasun neurri guztiak bermatuko ditu jaietz gozatu nahi duten auzokideen osasuna zaintzeko. Horretarako, COVID-19aren aurkako protokoloa ezarriko dute.

Ekintza presentzial guztietan edukiera mugatua izango da eta maskararen zein desinfektatzeko gela erabilera, derrigorrezkoa. Gainera, emanaldiek iraun

bitartean, eserita egon beharko dira ikusleak.

Aiarako jaiak

Iaz San Prudentzio Jaiak balkoietatik edo etxetik ospatu zituzten Aiarako herritarrek. Aurten ere ez da bera izango baina, pandemiaren ondorioz, salbuespeneko egitaraua prestatu du tokiko erakundeak. Udalak jende oro hartu du aintzat, baina haurrek eta gazteek protagonismo berezia izango dute.

Esaterako, marrazki lehiaketa egongo da eta 4 kategoria egongo dira: 2 eta 5 urte bitartekoa, 6 eta 8 urte bitartekoa, 9 eta 12 urte bitartekoa eta 12 urtetik gorakoena. Parte hartu nahi dutenek bere lanaren argazkia bidali beharko dute aiarakojaiak@aiarakoudala.eus helbidera. "Nola ospaditzakegu aurten gure herriko jaiak?" leloa

San Josen eta Aiaran ekintza presentzialak sare sozialen bidezko jarduerekin uztartuko dituzte, COVID-19a dela eta

Apirilak 16 eta 23

18:00 DANTZAK ILARAN

Arespalditzako pista estalian

(Udaletxera deitu izena emateko: 945 39 90 13)

Apirilak 20a arte

HAURRENTZAKO PINTURA LEHIAKETA

(informazio gehiago www.aiarakoudala.eus-en)

Apirilak 25

09:30 SAN PRUDENTZIO XL SARIA-EUSKADIKO TXIRRINDULARITZA TXAPELKETA KADETE KATEGORIA

Apirilak 28

11:00 UMEENTZAKO TAILERRAK

Arespalditzan, Luiaondon, Lantenon eta Izorian

(Udaletxera deitu izena emateko: 945 39 90 13)

19:00 ADIN GUZTIENTZAKO FILMA

Luiaondoko frontoian

Aiarako Udala

CARNICERIA S. JOSE

Gure berezitasuna,
tokiko haragi freskoak

Ondo pasa jaietan!

Zabaleko, 8
01470 - AMURRIO (Araba)
(945) 89 00 31

jaso behar du obrak eta bidaltzeko epea apirilaren 20an amaituko da. Maila bakoitzeko 50 eta 40 euroko sariak banatuko dituzte.

Gazteenak ere izango dira apirilaren 28an egingo diren tailerren publikoa. 11:00etan izango dira Arespalditzan, Luiaondon, Lantenon eta Izorian. Izena emateko udaletxera deitu beharra dago (945 39 90 13). Parte hartzaileei eskatuko diete zuriz jantzita joatea, saioen ardatza sanprudentzioak izango baitira.

Egun berean 19:00etan filma proiektatuko dute Luiaondon adin guztietako ikusleentzat.

erreportajea

Danborradak gatibu

Aiara eta San Joseko jaiak ez bezala Aiaraldeko gainerako udalerrietan bertan behera geratu dira San Prudentzio jaietako ohiko danborradak.

Amurrión, Laudion eta Okondon ez dute ekitaldirik antolatuko apirilaren 28aren bueltan. Udalek herritarrei dei egin diete, orain

arteko ospakizunetan bezala, erantzukizunez jokatu dezaten, eta errespetatu ditzaten COVID-19aren aurka ezarritako neurriak.

Festa giroari, ordea, ez diote uko egingo. Amurrioko udalak dagoeneko jakinarazi du apirilaren 27 eta 28an herriko kaleak megafonia bidezko musikarekin girotuko dituztela.

BALKOIAK PROTAGONISTA

laz nahitaez bilakatu ziren etxeetako balkoiak festaren erdigune.

Aurtengoan ere protagonismo berezia izango dute balkoiek Amurrioko San Jose auzoko jaietan, hauek apaintzeko txapelketa antolatu baitute.

Graf!k

Telleria 2, LAUDIO
94 672 65 43
grafik.eus

**PROIEKTUEN
BEHARRETARA
EGOKITZEN GARA**

Zure markaren komunikazio eraginkorrerako behar dituzun **produktuak diseinatu eta ekoizten ditugu markaketa teknika egokiena aukeratuz**: serigrafia, laser-grabatua, biniloa, sublimazioa, bordatua, tanpografia,...

Everest - The hard Way

Mendi Film jaialdiko

pelikularik onenak Amurrion

Bilboko BBK-Mendi Film nazioarteko zinema jaialdiko pelikula irabazleen poriekzio ibiltaria da Mendi Tour egitasmoa.

Abenduan ospatzen den zinemaldiko lanik sarituenak Euskal Herritik aretoz areto bidaia tzen dute urte osoan zehar Mendi Tour ekimenarekin, eta datorren apirilaren 16an Amurrio Antzokian eskainiko dituzte jaialdiko zenbait pieza saritu: *Arriesgarse a*

vivir, *L'Escalade libérée* eta *Everest - The Hard Way* dira eskainiko dituzten hiru pelikulak.

Arriesgarse a vivir 2020ko jaialdiko pelikula irabazlea izan zen Zabalandi sailean. *L'Escalade libérée* lan frantsesa da eta epaimahaiaren saria jaso zuen iazko edizioan. Azkenik, *Everest - The Hard Way* izen beretsuko liburua du oinarri, eta ikusleen saria eskuratu zuen Mendi Film jaialdiko 2020ko edizioan.

Amurrion eskainiko diren pelikulek 37, 22 eta 52 minutuko iraupena dute hurrenez hurren.

Sarrerak dagoeneko salgai

Mendi Tour proiektzioa ikusteko sarrerak eskuragarri daude dagoeneko 2 euroren truke Amurrioko Kultur Etxean. Egunean bertan ere egongo da sarrerak erosteko aukera, Amurrio Antzokiko txarteldegian.

KONTZERTUAK

04.17 Larunbata
19:00 AMURRIO
DUPLA + HAIZEATXO ETA NINGRA
Ernai Gazte Antolakundeak antolatutako jaialdia
Burubio Kultur Elkarte

04.24 Larunbata
12:30/18:30 LAUDIO
ANARI
Faktoriaren aurreinaguraketa bazkideentzako
Aiaraldea Ekintzen Faktoria

KIROLA

04.17 Larunbata
10:00 AMURRIO
IPAR MARTXA
Aiaraldeko Berbalagunek antolatutako ekimena
Amurrioko Parkea

04.25 Igandea
9:30 AIARA
XL. SAN PRUDENTZIO SARIA
Euskadiko txapelketa barruko kadeteentzako txirindularitza lasterketa
Arespalditzako Udala

IKUSKIZUNAK

04.16 Ostirala
18:30 ARTZINIEGA
'LAS ABUELAS SON GUERRERAS'
Titania antzerki taldearen eskutik
Frontola

04.18 Igandea
17:00 AIARA
'AMILAMI'
Igande Arratsaldeak Familian programa barruko ikuskizuna. Eguraldiak baimentzen badu kalean egingo da
Arespalditzako Udaletxea

TAILERRAK

04.17 Larunbata
11:00 URDUNA
SUKALDE ZIENTZIA
Elhuyar fundazioarekin elkarlanean sukaldaritza tailerra antolatu dute
Online

HAURRENTZAKO JARDUERAK

04.16 Ostirala
17:30 OKONDO
'PIRATA GARRAPATAREN ABENTURAK'
Magia, antzerkia eta txotxongiloak uztartzen duen umeentzako ikuskizuna
Okondoko frontoia

04.21 Asteazkena
17:00 AMURRIO
'YOGIPUINAK'
Maite Arreseren ipuin eta yoga saioa 5 eta 8 urte bitarteko umeentzat
Amurrioko Liburutegia

04.28 Asteazkena
11:00 AIARA
SAN PRUDENTZIO JAIEI BURUZKO TAILERRAK
Haurrentzako jarduera, Luiaondon, Arespalditzan, Izorlan eta Lantenon eskainiko dira
Aiarako herriak

BESTELAKOAK

04.16 Ostirala
19:00 AMURRIO
MENDITOUR
Mendi Film Jaialdiko lan hautatuak eskainiko dituzte
Amurrio Antzokia

04.16 Ostirala
18:00 AIARA
ILARA DANTZAK
San Prudentzio jaien egitarauaren barruko dantza saioa
Arespalditzako pista estalia

04.16 Ostirala
19:00 OROZKO
ZINEGOAK
Zinema Gay Lesbo eta Trans Jaialdiaren emanaldia
Donibane Aretoa

04.21 Asteazkena
19:00 AMURRIO
EMAKUME BASATIAK
Maite Arreseren ipuin kontaketa. Martxoan egin behar zen, baina apirlera atzeratu da
Amurrioko Liburutegia

Sortzaile gazteak

oholtza gainera

Ernai Gazte Antolakundeak jaialdia antolatudatorrenlarunbatean-apirilak 17- Amurrioko Burubio kultur elkarteak. Musika eszena hankaz gora jarri duten *Dupla*, *Haizeatxo* eta *Ningra* arabar gazteakigoko dira aretoko oholdtza gainera. Urteroko udaberriko ekimenaren ordeez Euskal Herriko aretoetan zehar kontzertu bira antolatu du Ernaik. Sarrerak internet bidez eskuratu daitezke.

Zinegoak zinemaldia

Orozkon

Zinema Gay Lesboeta Trans/jaialdiaren emanaldia eskainiko dute datorren apirilaren 16an -ostirala- Oroskoko Donibane Aretoa. Arratsaldeko 19:00etan izango da emanaldia. Aurten Bilbon ospatzen den zinema jaialdiaren 18. edizioa egin dute, pandemiak baldintzatuta. Aurtengo ediziora aurkeztutako lanak dira Orozkon eskainiko dituztenak.

Aniztasun jolasak

familian

Aiaraldeko Berbalagun taldeak *Gurasolagun* programaren barruan hainbat jardueratanolatu dituzten egun eta asteetan zehar.

Urduñan aniztasun jolasak egingo dituzte apirilaren 16an, arratsaldeko 17:00etan Alondegian. Aniztasun funtzionala erdigunean jartzea da jolas eta ekimenaren helburu nagusia. Besteak beste, *braille* idazkera landuko dituzte.

Apirilaren 17an eskalada tailerra egingo dute, programazio berdinaren barruan, Amurrioko Bañueta kiroldegian.

Izen ematea aldeaz aurretik egin beharko da 606 673 744 Whatsapp aplikaziora mezua bidaliz, eta jardueretan derrigorrezkoa izango da maskararen erabilera.

Kartelera

LAUDIOALDE
ARETOA
**Kranston
ikastetxea**
APIRILAK 18
IGANDEA
(3 euro)
17:30

AMURRIO
ANTZOKIA
Minari
APIRILAK 18, 19
IGANDEA ETA ASTELEHENA
(5 / 3,75 euro)
19:00

LAUDIOALDE
ARETOA
**Crock of
Gold**
APIRILAK 24
LARUNBATA
(3 euro)
18:30

AMURRIO
ANTZOKIA
**El agente
Topo**
APIRILAK 25, 26
IGANDEA ETA ASTELEHENA
(5/3,75 euro)
19:00

Aiaraldeko gertaerak mugikorrean jaso nahi?

HARPIDETU GURE KANALETARA!

Jaso Whatsappean
eguneko edukiak,

688 848 152 zenbakira
AIARALDEA GAUR
mezua bidalita!

TELEGRAM

Batu Telegramera
t.me/aiaraldea
esteka bidez!

INFO+ www.aiaraldea.eus

04.22 Osteguna
10:00 OROZKO
OROZKOTIK PASEOAN
Aldabideko ur-jauzira irteera
antolatuko dute
Museotik abiatuta

04.23 Ostirala
18:00 AIARA
“**PERRETXIKOA,**
EUSKALDUNEN URRE ZURIA
Liburuaren aurkezpena
Arespalditzako Udaletxea

INFO +
aiaraldea.eus

04.23 Ostirala
17:00 AMURRIO
ESKALADA TAILERRA
Aiaraldeko Berbalagunek
antolatutako haurrentzako
jarduera
Bañueta kiroldegia

04.25 Igandea
10:00 LAUDIO
ZIANOTIPIA TAILERRA
Kamerarik gabe argazkiak
ateratzen ikasteko tailerra
antolatu du Kiriño atsedeen
taldeak
Kiriñoaren baratza

kultura

Idoia Asurmendi izango da 'Kultudaberria' egitarauko protagonista, besteak beste

Testua
Txabi Alvarado Bañares

Hilabete hasieran aurkeztutako Kultudaberria programaren apirilko egitarauarekin aurrera jarraitzen du Laudioko Udalak. Martxoan bezala, hainbat ikuskizuna eta kontzertu eskaintzen ari da tokiko erakundea apirilean ere.

Emanaldi gehinak asteburu partean, arratsaldean, eta Alberto Acero plazan dagoen karpa izango da agertoki nagusia. Hala ere, Aldai

eta Herriko plazetan ere egingo dira ekintzak.

Dagoeneko oholza gainetik igarotzen dira Oihan Vega musika jartzailea eta Gabe ikuskizuna aurkeztu zuen Oihulari Clown pailazoa.

Martxoan ere zenbait artista pasa ziren Alberto Acero Plazatik, hala nola: Yogurinha Voroba, Sabin Guaresti edota Itxarkundia dantza taldea.

Datozen jarduerak

Idoia Asurmendik hartuko du

orain arteko emanaldien lekukoa datorren apirilaren 16an, arratsaldeko 19:00etan. Larunbatean, aldiz, Arineketan taldeak musika eta dantza ikuskizuna eskainiko du.

Hurrengo asteburuan, apirilak 23 eta 24 Elvi el Ventrilocuo eta La Ribera Canta taldeek musikaz beteko dute Alberto Acero Plaza.

Jarduera guztiak doakoak izango dira, baina toki kopurua mugatua izango da, COVID-19aren aurkako neurrien ondorioz ezarritako protokoloak betetzeko.

Juan Antonio Alañari buruzko liburua aurkeztu dute Lantenoko eskolan

Lantenoko eskolan egin zuten liburuaren aurkezpenean. Aiaraldea.eus

Testua
Aimar Gutierrez Bidarte

Lantenoko eskolen eraikinean aurkeztu zuten iragan apirilaren 9an-ostirala- Alberto Luengas idazle amurriarraren azken lana: *Elayalés polifacético*. Liburuak Juan Antonio Alañaren bizitza du hizpide. Alaña bera egon zen aurkezpenean liburuak pasadizoak aletzen.

Lantenoko Administrazio Batzarraren izenean bertako kide den Iratxe Parrok hartu zuen hitza. Bi protagonistei eskertu zien Lantenoko eskolen eraikina aukeratu izana liburuaren aurkezteko: "Eraikin hau, Alaña bezala, polifazetiko da, eta ekarpen handia egin dio herriko bizitzari komunitarioari".

Luengasek Alañaren alderdi humanoak goraipatu nahi izan du liburuan: "Alañak bizitza osoa eman du besteen mesedetan, trukean ezer eskatu gabe".

Bizitza polifazetiko

Adarrak landu eta jotzeagatik da ezaguna Juan Antonio Alaña Menagaraiko auzokidea, eta Luengasen testuak afizio horrekin lotutako istorio ugari biltzen ditu, baina bere bizitzan zehar beste hamaika kontutan ere ibili izan da buru-belarri.

Gaztetan artzain izandakoa

da, eta ia 40 urtez aritu da Aiarako Txirrindulari Elkarteko zuzendari lanetan.

Zuzendari izateaz gain, kirolari ere izandakoa da Alaña. Txirrindularen gainean marka handiak lortu ditu eta Europako lasterketa sonatu eta gogor ugaritan hartu du parte. Besteak beste, Tourmalet portu frantziar enblematikoa zazpi aldiz igo du.

Bidaia guzti horietan bizitako anekdotak jasotzen ditu Luengasen liburuak.

Idazlea

Alberto Luengas arduratu da Alañaren abenturak paperera ekartzeaz. Zuazako idazlearen 7. lana da biografia hau. 89 urteak bete berri, 300 orriko liburu osatu du Luengasek.

2012an ekin zion Zuazako bizilagunak idazle lanetan murgiltzeari, bere anaia nagusiari eskainitako liburu batekin.

Geroztik, ez du atsedetik hartu eta tokiko gaien inguruko zenbait liburu argitaratu ditu: Aiarako Forua, abeltzantza Gorobel mendilerroan... Autobiografia batekin ere ausartu zen Alberto Luengas idazlea.

Udaberria

Udaberria kolorez eta argiz beteta dator, baina tenperatura aldaketek eta landareen loraldiek alergiak eta hotzeriak eragiten dituzte.

Hortaz, garai hauetan aliatu onak dira eztiak, infusioak, tea, kamamila... gure arnas aparatuen eta defentsen zaintzarako.

Bisita gaitzazu eta deskubritu gure produktuak

Laudioko Abasto Plazan, Nerbioi kalea 6
Astelenehenetik ostiralera 17:00-20:00
Ostegun eta larunbatetan 10:00-14:00

FRUTAK

Limoi ekologikoak
2,02€*
2,25€

Marrubi ekologikoak
6,27€*
6,97€

ESNEKIAK

Muxika eta marakuia jogurta
(500gr.)
2,19€*
2,43€

Hur izozkia (500mL)
4,96€*
5,51€

BARAZKIAK

Berakatz xamurrak
1,31€*
1,46€

Gari zainzuriak
2,81€*
3,12€

PROBATU DITUZU?

Izokin keztatuaren solomoa
9,26€*
10,29€

Foie entier erdia (275gr.)
19,06€*
21,18€

* Bazkideek
%10
DESKONTUA
dute produktu
guztietan
EGIN ZAITEZ
BAZKIDE!

EKO-
NO-
MA-
TUA
ELKARTZKO
FAK-
TO-
RIA

babestutako edukia

Ikusmenaren eta entzumenaren zaintzaz arduratzen diren zentro espezializatuak dira Luyando Opticos taldeak Amurrion, Laudion edota Urduñan dituen optikak.

Dagoeneko 40 urte daramatzate zerbitzua eskaintzen eta eskualdean errotu egin dira. Profesional talde kontsolidatua da, bezeroaren zaintza erdigunean jartzen duena.

Luyando Opticos: 40 urte Aiaraldeko herritarren zentzumenak zaintzen

Aiaraldean hainbat optika zentro ditu zabalik Luyando Opticos taldeak. Aiaraldea.eus

Aitzindariak izan ziren Luyandotarrak optikaren munduan. Familia negozio bezala sortu zuten optika, eta horrela egin du aurrera azken 40 urte hauetan, belaunaldiz belaunaldi.

Hiru anaiak ekin zioten proiektuari Gasteizen 1981. urtean, Optica Lui izenpean. Gerora Amurrion egin zuten jauzia, eta bertatik Laudion eta Urduñan ere zabaltzen zituzten dendak, besteak beste.

Semeek heldu zioten lekukoari

ostean. Orduan, negozioa banatu eta gaur egun ezaguna den Luyando Opticos taldea sortu zuten.

Talde lana ardatz

Familia negozioa izanik ere, talde-lana da optikaren indargune nagusia. Luyando Opticosek lankide guztien formakuntzan jarri du indarra urte luzez, gaur egungo talde kontsolidatua eta prestatualortu arte. Lantaldeko kide bakoitzak funtzio konkretua betetzen du

Luyando Opticos taldeko zentroetan begien graduazioa neurtu edota audiometriak egiteko aukera eskaintzen dute

optikaren funtzionamendu optimoa bermatzeko aldera.

Bezeroa zentroan

Optika ez da betaurreko denda soil bat, bezeroari zerbitzu indibidualizatua eskaintzen dion espazioa baizik. Begien graduazioa neurtu eta audiometria bidez entzumena kontrolatu daiteke bertan. Gainera, bezero bakoitzaren jarraipena egiteaz arduratzen dira. Horretaz gain, teknika berritzaileen ezagutza sakona

eskuratu dute formakuntzari esker. Besteak beste ikusmen baxuan, ortokeratologian eta miopiaren kontrolean espezializatuak daude Luyando Opticoseko kideak.

Marka onenekin lan egiten dute optikako kideek, "emaitza onenak lortzea helburu". Audiofonoei dagokionean Widex konpainiarekin egiten dute lan. Leiarren arloan, aldiz, Essilor eta Zeiss etxeak dituzte bidelagun, punta-puntako markak biak.

Ellexondo kalea 1, Amurrio 945 892 422
Batzalarrin 3, Laudion 944 042 286
Kale Barria 5, Urduña 945 384 499

www.luyandopticos.com

kultura

“Perretxikoaren zaletasuna artzainei eta landa eremuari lotuta dago, herri txikietan ditu erroak”

ENRIQUE ARBERAS BIOLOGOAK PERRETIXIKO ETA UDABERRIZARI BURUZKO LIBURUA IDATZI DU. HILABETE HAUETAN GOROBELERA EHUNKA LAGUN ERAMATEN DITUEN URRE ZURIA DA TESTUAREN PROTAGONISTA.

Testua **Aitor Aspuru Saez**

Zein da idatzi berri duzun liburua?

Izenburua da *Perretxiko, el oro blanco de los vascos* eta gehitu diot *Seta de Orduña, seta de San Jorge, seta de la primavera, udaberriziza*. Azpiko izenburu horren helburua da zehaztea, nahiz eta guk, oro har, "perretxiko" deitu, ziza hori "Urduñako ziza" dela. Berezia da, udaberrian azaleratzen baita.

Gai oso mugatua da, zergatik hautatu duzu?

Gurasoengatik sortu zitzaidan ideia. Orain dela 5 urte nire aitari jakinarazi zioten minbizia zuela eta mendian laguntzen hasi nituen. Aitak eta amak 45 urte egin zituzten perretxikoak hartzen, euren kabuz.

Aita hil zen duela 3 urte eta nik eutsi diot ohiturari eta amarekin igotzen naiz mendira perretxikoen bila.

Horren harira, egun batean bururatu zitzaidan ideia, perretxiko mota hau oso berezia baita; ez da boletusa. Hartzen duen jendeak historia dauka horri lotuta: tradizioa, oinordekotza... Hortik hasi nintzen hariari tiraka eta proiektua abiatu nuen.

Liburuan genero ugari uztartu duzu, nolakoa da egitura?

Lehenengo atalean perretxikoari buruzko informazio orokorra jaso dut; zer den, zeintzuk diren bere ezaugarriak... Ikertu dut eta ertz ugari ditu: literatura, zaporea, konposaketa kimikoa, elikadura...

Bigarren atalean azaltzen dut zer den Urduñako perretxikoa. Noiz hasi zen jendea hartzen, tradizioa antzinakoa baita. San Prudentziori lotuta agertzen da. Esaterako, hainbat historialariren lanetan adierazten da perretxikoek sozietate gastronomiekoekin batera irabazi zutela ospea, baina hori Gipuzkoan izan zen, hemen duela mende bat hartzen ziren.

Gero kontatzen dut zergatik den hain garrantzitsua udaberriziza Aiaraldean; Urduñan zein Aiaran Salbadako perretxikoek garrantzi handia dute. Horregatik aipatzen dut Larena jatetxearen historia eta Alava familiara, Vicente Alavak bizitza osoa eman baitzuen perretxikoak hartzen.

Hirugarren atalean hizpide izan dut perretxikoak hartzen ditugunean paisaia nola aldatzen den. Nola aldatzen den martxotik ekainera arte. Ezberdina, baina polita da.

Tarte bat egin diot nire esperientziari eta islatu dut nola

igarotzen dudan egun bat mendian nire amarekin perretxikoak hartzen, eta Salbadaren naturari buruzko pasarteak ere badago: soinuak, animaliak, abereak...

Sukaldaritza ere lantzen dut eta perretxikoak esparru horretan izan duen garrantzia argitzen dut, ikuspuntu historikotik. Gainera, lau errejeta aurkeztu ditut. Gipuzkoatik Xabier Gutierrez Arzak jatetxeko laborategiko buruak, Bizkaitik Zuriñe Garcia Andra Mari jatetxekoak eta Arabatik Luis Angel Plagaro Sukalki jatetxekoak parte hartu dute. Argazkilari profesional baten ekarpena ere izan dut, eta Santi Yanizek irudikatu du zeregiten duten esporek argazkien bitartez. Olerki bat ere badago... Denetarik.

“Ziza honen sekretua da lehenengoa dela, jendea udaberriaren eta perretxikoaren zain dago”

Urduñako zizaren zaletasuna Euskal Herri osoan existitzen da, ezta?

Bai, nik bertsoaritzarekin alderatzen dut. Oso errotuta dago, batez ere, Araban. Horrek ere ezberdin egiten du.

Nire ustez, hori gertatzen da udaberrian agertzen delako eta lehenengoa delako. Jendeak itxaroten du udaberria eta baita perretxikoak ere. Gainera, ezin da beste batzuekin nahastu, hortaz, erraza da ezagutzea.

Zaleen historiak harrigarriak dira. Adibidez, Aranoa familiak zapata denda zuen eta dendako poltsak beltzak ziren inork ez ikusteko barruan perretxikoak zeudela, eta ez dut topatu aspaldiko argazkirik, inork ez baitu esaten hartzen dituenik edo non egiten duen.

Aiaraldean harremana oso estua da perretxikoarekin ere.

Bai, baina ezberdina da. Onddo eta zizazale pilo dago, baina perretxikoarena belaunaldiz belaunaldi transmititzen da. Elkarrekin bagoaz perretxikoen bila, zuke ez dituzu aurkituko, ondo bilatu behar baitira. Jendeak ez du kontatzen non dauden, ez ditu frogak edo aztarnak uzten, ez ditu erakusten... Hori islatzen dut liburuan.

Txistu kontzertua eskainiko dute Manu Mendigurenen omenez

Urte hasieran zendu zen Manu Mendiguren. Jose Miguel Llano

Testua
Aimar Gutierrez Bidarte

Arabako Txistu Bandak eta Bilboko Udal Txistu Bandak Manu Mendigurenen omenezko kontzertua antolatuko dute Amurrio Antzokian datorren apirilaren 24an, arratsaldeko 19:00etan. 2020ko urtarrilean

zendu zen txistulari amurriarra 52 urte zituela.

Amurrioko Txistuzaleak elkarteak eta Amurrioko Udalak elkarlanean antolatu dute 'Mendi' gogoratzeko kontzertua. Sarrera doakoa izango da baina alde zuzenetik gonbidapena eskuratu beharko da Amurrioko Kultur Etxean.

Iñigo Martinezen Armugan Nanteseko zinema jaialdian garaile

Testua
Txabi Alvarado Bañares

Pelikula onenaren Jules Verne saria eskuratu du *Armugan* filmak Nanteseko Festival du Cinéma Espagnol jaialdian.

Honakoa ez da pelikula jasotzen duen lehen aitortza, bi sari jaso baitzituen PÖFF Tallinn Black Nights film jaialdian.

Iñigo Martinez da pelikulako protagonista, eta oso pozik azaldu da jasotako aitortzarekin.

"Jaialdian egotea hutsa saria izan da jada", nabarmendu du aktore laudioarrak, "Goya sarietan egon diren pelikulekin lehiatzea nahikoa lorpen izan da guretzat.

Baina pelikula onenaren aitortza lortzeak ilusio eta poztasun handia sortu digu, *Las niñas* bezalako film bikainen aurretik geratu garelako". Jaialdia online egin da, koronabirusa dela eta.

"Pena izan da joan ezin izatea, baina bizi ditugun garai hauetan ohorea da bertan parte hartzea", azaldu du aktoreak.

Aretoetan, maiatza aldera

Hurrengo pausoa zein den ere zehaztu du Martinezek: filma zinema aretoetan estreinatzea. "Maiatzean estreinatuko da seguru asko, Bartzelonan hasita".

Egindako lanarekiko baikor azaldu da Iñigo Martinez: "Ea sari hauek filmari zinema aretoetara iristeko bultzada nahikoa ematen dioten, orain oso estreinaldi gutxi egiten direlako, COVID-19a dela eta".

Emakumeen historia jasotzeko 8 panel berri jarri dituzte Orozkoko museoan

Erakusketa iraunkorrean txertatu dute modu koherentean, inork nabaritu ez dezan. Aiaraldea.eus

Testua
Aitor Aspuru Saez

Pedro Mari Intxaurraga alkateak eta Idoia Camacho alkateordeak ireki zuten erakusketa aurkezpena. Biek aitortu zuten Orozkoko historiak zor zuela emakumeei euren iragaia jasotzea: "Emakumeen museoa ere izango da hemendik aurrera". Idoia Camachok nabarmendu zuen gizonezkoek kontatu dutela beti historia eta, ondorioz, emakumeen protagonismoa ezabatutela kontakizunean: "Lehen, orain bezala, emakumezkoen lanei ez zitzaion baliorik ematen, eta hezkuntza-lana da hori zuzentzea". Nerea del Campo museoko arduradunaren iritziz historiaren erdia

Orain arte egon den erakusketa iraunkorra osatzea da panel berrien helburua, eta emakumeen historia txertatzea ere

bakarrak kontatu da orain arte: "Erakusketa berriarekin hori osatzea espero dugu".

Zehazki, "Emakumeok" 8 panelez egin dago eta ez da aparte jorratu; erakusketa iraunkorrean txertatu dute modu koherentean, inork nabaritu ez dezan. Iker Atxa museoko langileak bisitagidatua eskaini zuen panelak jarri berritan eta testu zein irudiek zer gai jorratzen duten azaldu zuen: amodioa, heriotza, lana, ogibideak, ohiturak eta ezkontza, besteak beste.

Horien bidez islatu dituzte emakumearen zapalkuntzaren erro historikoak, baina baita bere aztarna nola ezabatu den ere. Esaterako, elurraren negozioa, Orozkon hainbat aberastasun sortu zuena, bi emakumek abiatu zuten.

elkarlan asesores

www.elkarlanasesoria.com

2020
Errenta-aitorpena

Zure aitorpena esku onetan
30 urte enpresei eta partikularrei aholkularitza fiskala ematen

Lamuza, 12 · **LAUDIO**
Tel. 94 672 74 28

Foru Kalea, 2 · **AMURRIO**
Tel. 945 39 33 51

Torre de Ugao, 12. **UGAO**
Tel. 94 603 91 65

kirola

CROSFITT

Munduko Nobull CrossFit Open Txapelketako 3. fasera igaro da Oihana Moya, Europako sailkapenean 27. postua lortuta

Hainbat ariketa egin behar izan zituen Oihana Moyak asteburuan. O.M.

Testua
Txabi Alvarado Bañares

Munduko Nobull CrossFit Open Txapelketako 3. fasera igaro da Oihana Moya. Asteburuan egin zituzten 2. faseko azken probak, eta emaitza oparoak lortu zituen kirolari laudioarrak bertan: Espainiako Estatuko lehena izan zen, 27. geratu zen Europako sailkapenean eta 80., aldiz, mundukoan.

“Ostiral, larunbat eta igandean egin genituen probak”, azaldu du Moyak, “egun bat lehenago jakinarazten ziguten zer egin behar genuen”.

Kirolaria oso pozik azaldu da lortutako emaitzarekin. “Ez nuen espero, baina honi eskerikusten dut gaitasuna eta maila dudala hor egoteko, eta horrek asko motibatzen nau”.

Salto handia dago norgehiagokaren 2. eta 3. faseen artean, probak telematikoki egitetik presentzialki egitera pasako direlako. “Ekainean izango dira norgehiagokak, Holandan eta Alemanian, baina oraindik ez dakigu non egokituko zaigun bakoitzari”. Europako 60 onenak neurtuko dira bi herrialde horietan, eta lehenengo bostak igaroko dira azken fasera, mundukora.

Moyak aitortu du “urduri” dagoela, ariketak bere ohiko entrenamendu gunean eta konfiantzazko lagunen artean egitetik gainontzeko parte hartzaileen aurrean egitera igaroko delako, baina “gogotsu” dago erronka berriari heltzeko. Hemendik eta ekainera entrenamenduetan murgilduko da buru-belarri, txapelketa hau baita aurtengo bere erronka nagusia.

ARETO FUTBOLA

Aiara Berri, areto futbola eskualdean sustatzeko talde berria

Testua
Txabi Alvarado Bañares

COVID-19ak erabat baldintzatu du eskualdeko kirol talde gehien jarduna, baina badaude baita pandemiak bultzatuta sortutako ekimen berriak ere. Horietako bat da Aiara Berri areto futbol taldearena.

Amurrio eta Urduñako 16 lagunek osatzen dute egitasmoa, 15 jokalarik eta ordezkari batek. Gehienek Amurrioko talde batean jokatzen zuten iaz, baina pandemia hasi zenean, berezko bidea jorratzea erabaki

zuten, “errutinak eragindako asperdurak” bultzatuta.

Helburu nagusiarekin sortu zuten taldea; erabakiak euren kabuz hartzeko gaitasuna izatea. “Gure helburua Aiaraldean areto futbola sustatzea da”, azaldu dute Aiara Berriko kideek, “horrez gain, epe ertainera bigarren talde bat izatea nahiko genuke, baina lehenik eta behin igoera lortu beharko genuke, bigarren talde hori lehiatu dadin”. Gauzak hala, aurtengo igoera lortzea dute xede, eta asmo horrekin hasi dute liga, baita ondo hasi ere, lehen bi partidak irabazi baitituzte.

Mondragon
Unibertsitatea

Gure ikasleen ahotsa

“Ikasteko metodologia interesgarria, berritzailea, irekia eta lanarekiko malgua da”

AMAIA RUIZ CASTELLANOS (GUEÑES, 18 URTE) HUMANITATE DIGITAL GLOBALAK IKASTEN ARI DA MONDRAGON UNIBERTSITATEAN.

Non egin dituzu orain arteko ikasketak?, Baduzu hobby edo zaletasunik?

Begoñazpi Ikastolan ikasi dut. Hainbat zaletasunditut (atletismoa, futboleko epaile, euskal dantzak) eta kirola oso gustuko dut eta, are gehiago, hark atzean dakarren esfortzu fisiko zein mentala.

Mondragon Unibertsitateko Humanitate Digital Globalak gradu aukeratu zenuen, zergatik?

Ikastolan entzun nuen lehen aldiz Humanitate Digital Globalak graduaren izena eta horren inguruko informazio gehiago lortzeko zerrenda batean izena eman nuen. Beste gradu batzuetan ere trasteatzen ibili nintzen. Ordea, COVID-19 garaia etorri bezain laster Humanitate Digital Globalak gradu aukeratu nuen. Nahiko ziur nengoen gradu bat ikasteaz gain, neure burua askoz hobeto ezagutuko nuela eta gustuko nituen hainbat ikasgai gozatuko nituela.

Nola baloratu zenuke orain arte bizitako esperientzia?

Gizartearekiko hainbat ikuskera ezberdin ikasteaz gain

eta metodologia guztiz ezberdina barneratzeaz gain, lehen mailan jardun dudana denboraldi hau COVID-19ak suposatu didan borroka psikologikoarekin aurrera ekiteko lagungarri irudituzait. Hau, graduak duen egituraketa gatik izan da; autoezagutza eta gela moduan izaera kolektiboa sortzea zelako bere iparra.

Aurkitu dudana hutsune handia online klaseen erabilera da. Batzuetan, klase hauek jarraitzea zaila egiten zait

Nola definituko zenuke Humanitate eta Hezkuntza Zientzien Fakultatean jasotzen duzun metodologia?

Metodologia interesgarria, berritzailea, irekia eta lanarekiko malgua da. Etorkizunerako lanean autonomoagoak izateko eta hobeto moldatzeko aukera ematen digula uste dut, baita irudimenari leku handia uzten diola ere.

Zeintzuk dira zure asmoak etorkizunari begira?

Gradu honetan sartu nintzenean hezkuntza sozialaren munduan lan egin nahi nuen.

Orain, graduaren aurrera egin dugun neurrian, arazo globalei begirako erantzun sortzaileak eraikitze gogoak piztu zaizkit, mundu osoko kulturak eta bizimoduak behatuz.

herriko plaza

Julene
Zorionak amatxu, mila
esker 2 urte hauetan
emandako guztiarengatik.
Ipar

Nerea
ZORIONAK Nerea!!!! Asko
Maite zaitugu. Muxu
handi bat Edorta eta
Edorta txiki-ren partez.
Etxekoak

Alaitz
Zorionak Alaitz! Jaso
eskualdeko gazteon
besarkada eta indarra!
Maite zaitugu!
Aiaraldeko gazteak

**BIDALI
ZURE
ZORION
AGURRA!**

Idatzi zure mezua eta bidali argazkia agurrak@aiaraldea.eus helbidera eta Aiaraldea.eus atarian plazaratuko dugu. Maiatzaren 5ean argitaratuko da hamabostekariaren hurrengo zenbakia.

Denborapasak

ERRAZA

			9		2	3	6	5
	7					4	2	8
	2	5		3	8			7
		2			3	6		
	6		7	4	9	2	5	3
			2	5	6	8	4	
	4		3			5	8	
3	9	6	5		4			
5		8	6	2	7		3	4

ZAILA

	4		3		2			
			8					
		2				6	8	
		7		4	5	8	2	
4					8	3		
	6		7				4	5
				9	7	5		
3	8	9	4				7	
	5		2	8				

DENBORAPASEN SOLUZIOAK Sudoku, hitz-gurutzatu eta hitz gezidunen soluzioak webgunean ikusgai: <http://www.aiaraldea.eus/users/denborapasak>

Zozketak

**Dupla eta
Haizeatxo
& Ningara
kontzerturako
bi sarrera**

**Kaserna
taldearen
lehen diskoa:
Gelditu
denbora**

Parte hartzeko sartu www.aiaraldea.eus atarian
Zozketaren data: apirilaren 15an, 12:00etan.

Parte hartzeko sartu www.aiaraldea.eus atarian
Zozketaren data: apirilaren 16an, 12:00etan.

IRAKURKETA GUNEA

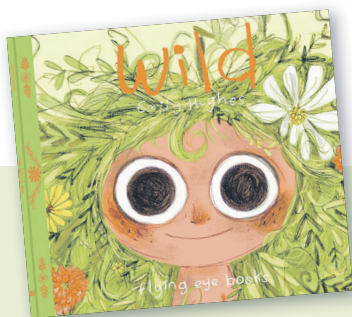
BASATI

Idazleak: Emily Hughes

Naturan hezitutako haur baten istorioa kontatzen digu ipuin ilustratu honek.

Animaliekin hazi eta bizi egiten da eta horrela da zorientzua, aske.

Egun batean beste animalia bat agertzen da ipuinean, gizakia...

PIPPI KALTZALUZE

Idazlea: Astrid Lindgren

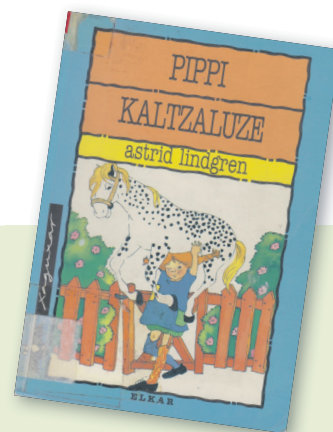
Argitaletxea: Elkar

Adina: 12 urtetik gora

Pippi haur indartsua da, baina ez da batere

harroa. Mozolomendin bizi da, bere zaldi eta tximuarekin.

Ez da eskolara joaten baina bi lagun baditu eta beraiekin abentura ezberdinak biziko dituzte

JOLAS GUNEA

NERBIOI JAUZIA

LEKUA: Amurrio (Araba)

AZALPENA:

Lekura iristeko bide erraz bat egin behar da, haur txikiekin ere erraz egin daitekeena. Naturgune eder batetatik paseoa emateko aukera paregabea da.

Behin ur-jauzira helduta, hau ikusteko aukera izango dugu eta bertako zelaietan jolasteko, lasai egoteko...

Otsoen tranpak: Ibilbidean otsoak ehizatzen erabiltzen zituzten tranpak ikus daitezke, baita otso handien eskulturak ere, hauekin jolastu daitekeelarik.

MAHAI JOLASA

CATAN mahai-jolasa gazteei ikaragarri gustatzen zaien jolasa da. Jolasak berak, euskaraz argitaratua egonda, euskaraz jolastera animatzen zaitu.

Estrategia, azkartasuna, abilezia eta negoziatzeko gaitasuna beharrezkoak dira jolas honetan aurrera egiteko. Jokoan parte hartzaileek, baliabide natural ugari dituen irla bat, Catan, konkistatu beharko dute. Herriak sortuz, bide komertzialak sortuz...

Joko kooperatibo bat da, palniikazioa behar duena eta ondo pasatzeko aukera paregabea eskaintzen duena.

Oinarrizko mahai-jolasarekin orduak eman daitezke gozatzen, baina, jokoak baditu haibat luzapen ere, gozamen orduak inoiz ez bukatzeko.

Jokoak bukaera duen arren, kideekin elkarlana ezinbestekoa da irabazteko.

KOKORIKO

HEZKUNTZA FAKTORIA

Aspertzea

Denbora egiten ditugun gauzen arabera neurtu oi dugu, eta ohituta gaude eguneko ordu guztiak bata bestearen atzetik programatzen. Bai helduok zein haurren orduak, programaturik izaten ditugu goitik behera, esnatu, eskola, bazkaldu, eskola, eskolaz kanpokoak, etxerako lanak, afaldu, lo. Egunak azkar pasatzen zaizkigu, eta egiturarik gabeko tarteetan etortzen dira, "aspertzen naiz...", "...zer egin dezaket?" bezalako esaldiak. Helduek orduan esaldi horiek bereganatu eta arazoa konpontzen saiatzen gara, askotan gailu teknologikoen laguntzarekin.

Haurrek beharrezkoa dute aspertzea eta egiturarik gabeko denbora tarteak izatea. Hauek, haur eta gazteei beraien barne eta kanpo mundua esploratzeko aukera ematen die, eta beraien sormenean laguntzen du. Modu honetan beraien buruarekin eta inguruarekin konprometitzen hasiko dira eta imajinatzen, asmatzen eta sortzen, ...

Haur eta gazteen denbora guztia egituratuz gero, denbora betez pantailen bitartez, klaseekin edota jarduera ezberdinekin ez dute ikasiko beraien beharrei zelan erantzun. Norbere beharrei entzuteko eta hauei kasu egiteko denbora eskaintzen diogunean, orduan ikasten da, sortzen da eta esperimentatzen da.

Ezinbestekoa da haur zein gazteak beraien denboraren jabe izatea eta denbora hori kudeatzeko esperientziak bizitzea. Horregatik, utz diezaiegun aspertzen eta beraien denbora kudeatzeko.

Sudokua

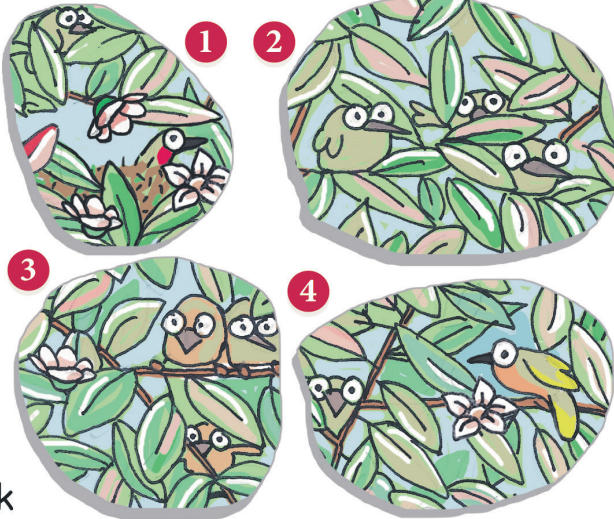
Zein ederra den udaberria!

- 1 zenbakiz seinalatu dugun hori landarearen kimua da eta albokoa,
- 2 zenbakiz seinalatu duguna, gauza bera, baina txikiagoa. Bete itzazu lauki zuriak KIMUTXOA hitza osatzen duten hizkiez (K, I, M, U, T, X, O eta A). Letra bakoitzak behin agertu behar du lerro, zutabe eta area bakoitzeko.

	X		M	I		O
		K		X	U	M
A	T		O		K	U
M	U	I	K	O	X	T
		M	X		O	T
	O		A	K	I	X
K			U	T	A	I
	A	T			M	K

ZENBAT TXORI IKUSTEN DITUZU IRUDIAN?

Engainariak

Lau zatietatik bi irudi handitik hartuta daude eta beste biak engainariak dira, hau da, oso antze-koak izan arren, ez datoz bat irudi nagusiarekin. Identifika itzazu.

SOLUZIOAK

Lau zatietatik bi irudi handitik hartuta daude eta beste biak engainariak dira, hau da, oso antze-koak izan arren, ez datoz bat irudi nagusiarekin. Identifika itzazu.

ENGAINARIAK

ZENBAT TXORI IKUSTEN DITUZU IRUDIAN? 23

X	A	T	I	U	M	K	O
K	M	O	U	A	K	I	X
T	O	X	A	K	I	X	
I	K	M	X	A	O	U	T
M	U	I	K	O	X	T	A
A	T	X	O	M	K	I	U
U	X	A	M	I	T	O	K

Zein ederra den udaberria!

1 zenbakiz seinalatu dugun hori landarearen kimua da eta albokoa,

2 zenbakiz seinalatu duguna, gauza bera, baina txikiagoa. Bete itzazu lauki zuriak KIMUTXOA hitza osatzen duten hizkiez (K, I, M, U, T, X, O eta A). Letra bakoitzak behin agertu behar du lerro, zutabe eta area bakoitzeko.

ANIMALIA ETA LANDAREENTZAKO BEHARREZKO GUZTIA

Arza poligonoa, LAUDIO

683 268 853 edo 722 340 307 etxera eramateko zerbitzua

946 722 201 Dendan jasotzeko telefonoa

www.agrolaudio.com

ORTU ETA LORATEGIRAKO BEHAR DUZUN GUZTIA

Kontra

Aiaraldeatik mundura

Ines Laresgoiti

JAOTERRIA
AUDIO (1987)

BIZILEKUA
MEXIKO HIRIA

BIDAIAREN ZERGATIA
LANA

“Mexikoko kultura oso estetikoa da, horrek marrazkilari bezala lagundu nau”

Noiz eta zergatik joan zinen Mexikora?

Mexikora lan bila etorri nintzen. Madrilen karrera amaitu ondoren, San Frantziskon (AEB) egon nintzen bolada batez, eta garai hartan Espainian lanik ez zegoenez Mexikora joatea erabaki nuen, familia neukan bertan eta saiatu egin nintzen hemen zerbait topatzen. San Frantziskotik etxerako hegaldia atzeratu eta hiru hilabete Mikel lehengusuaren etxean igarotzea zen hasierako asmoa.

Maleta Kalifornian utzi nuen, lagun baten etxean, eta motxila batekin etorri nintzen soilik. Hiru hilabeteak zazpi urte bilakatu dira momentuz. Real Estaten lortu dut lana, aeronautikarekin zerikusirik ez duena, baina izugarri gustatzen zaidana. Eta oraintxe bertan

Garapeneko zuzendaria naiz Estatu Batuetako inbertsio funts batean, bulego eraikin bat egiten ari naiz Polancon, goi mailako auzo bat hiriko erdigunean.

Mexiko hirian bizi zara, non zehazki?

Roma kolonian bizi naiz, Alfonso Cuarón zuzendariaren pelikulatik da ezaguna auzoa. Oso auzo bizia da, hiriko giro bohemioaren erdigunea.

Ilustrazioa duzu gogoko. Aurkitu duzu Mexikon zaletasun hori kanalizatzeko modua?

Bai. Mexiko oso herrialde estetikoa da, eta sentiberatasun handia jartzen dute aspektu horretan. Horrek asko lagundu du nire marrazkilari alorraren garapenean.

Fanzineak egiten hasi nintzen eta denda batean saltzen ditut nirekamisetendiseinuak. Forbes aldizkarian ere argitaratu ditut nire ilustrazioak. Duela hilabete batzuk Mare Advertencia Lirika rapabeslariaren single berriaren portadarako margolana egin nuen, zer nolako emakume puska!

Oso desberdinak dira Mexikoko gizartea eta euskal gizartea?

Desberdintasun sozialak askoz nabariagoak dira Mexikon. Klase oso baxuak eta klase oso altuak daude.

Matxismoa ere gaitz estruktural oso larria da Mexikon. Basakeria bat da hemen jasotzen diren feminizidio kopurua: egunero 10 emakume erailten ditu

matxismoak. Gizartean oso sarkorra den gaia da, askotan infantilizatzen da emakumea.

Nola bizi izan duzue COVID-19ak eragindako pandemia bertan?

Beste herrialde batzuetan baino neurri murriztaile gutxiago egon dira orokorrean. Pobrezia maila altua da, eta jende guzti hori egunean bizi da, kalera aterabehar dabilaz. Baina orokorrean jendea oso kontzientziatuta dago osasun neurriak errespetatzeko orduan.

Euskal Herrira itzultzeko asmoa daukazu?

Noski! Oso pozik nago Mexikon, baina noizbait Laudiora itzuliko naiz, faltan botatzenditut mendilainotsuak.

MEXIKO

DESKRIBAPENA

Munduko hirik handiena da Mexiko Hiria, eta hirugarren populatuena metropoliko biztanleak kontuan hartuta. Mexiko-Tenochtitlan hiri aztekaren gainean eraiki zuten, Texcoco aintziraren erdian.

AZALERA

1.495 kilometro koadro.

BIZTANLEAK

9,209.944 biztanle (2020)

HIZKUNTZA

Gaztelania da hizkuntza nagusia, baina nahuatl eta otomí dira bertako jatorrizko hizkuntzak.

Argitaratzailea:

Aiaraldea Kooperatiba Elkarte
Tirada: 10.000 ale.
Maiztasuna: Hamabostekaria
Lege gordailua: BI-1230-2013
Posta elektronikoa: egunkaria@aiaraldea.eus
agenda@aiaraldea.eus
agurak@aiaraldea.eus
Publizitatea: publicitate@komunika.eus
Tifnoa: 688 62 53 94
Helbidea: Nerbioi Kalea 12, behe. Audio. Araba. 01400
Telefonoak: 94 656 85 54/688 62 59 00
Web-gunea: www.aiaraldea.eus
ERREDAKZIO OHARRA: Aiaraldea Aldizkariak ez du bere gain hartzen iritzi artikuluetan, zein egindako elkarriketetan adierazitakoaren erantzukizuna.

ESKER BEREZIAK BANATZAILE BOLUNTARIOEI:

Eider Solatxi, Aitor Fernandez de Pinedo, Jon Catalan, Christian Alemany, Aitziber Alava, Endika Arribas, Jabi Asurmendi, Iñaki Iarrakoetxea, Elixarrait Mendiguren, Gemma Corbella, Lander Ria, Cristina Gonzalez, Eunat Molinuevo, Andima Landaluze, Xabi Ugalde eta Alberto Martinez

EGUNKARI HAU LAGUNTZEN DUTE:

Arabako Foru
Aldundia
Diputación
Foral de Álava

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

KULTURA ETA HIZKUNTZA
POLITIKA SAILA